

PROGRAME SI STRATEGII PROPRII

CONSILIUL JUDEȚEAN SATU MARE

STRATEGIA

de modernizare a administrației publice

Transformarea unei comunități în timp, presupune un potențial ridicat de adaptare continuă a acesteia la condiții noi de ordin social, economic și politic.

Unul dintre domeniile de bază care trebuie modernizat, îmbunătățit și adaptat cu prioritate la noile cerințe de ordin social într-o societate aflată în plină dezvoltare și transformare, este fără îndoială cel al administrației publice locale.

Administrația locală este pionul principal dintr-un angrenaj complex care se interpune între Stat și instrumentele sale de exercitare a puterii pe de o parte și cetățeni pe de altă parte.

Transformările profunde ce au avut loc în România după Revoluția din Decembrie 1989 au impus de la sine și transformări de substanță la nivelul administrației locale.

Trecerea de la un sistem centralizat la un sistem bazat pe principiul afirmării autonomiei locale, nu este un proces simplu și nici nu se poate realiza în termen scurt. Acest proces firesc s-a manifestat și în România în ultimii 13 ani.

Administrația locală s-a confruntat cu trecerea prin perioada de tranziție din momentul desființării fostelor structuri centralizate și până în momentul adoptării primei Constituții. Aceasta a consfințit în plan legislativ noile organisme ale administrației publice locale la nivel de județe, municipii, orașe și comune. A urmat apoi alegerea respectiv constituirea noilor organisme, în cadrul unui proces democratic consfințit și de noile legi ale alegerilor locale respectiv a administrației publice locale.

Procesul de consolidare a noilor structuri, de adoptare a acestora la nevoile cetățenilor, nevoi aflate într-un trend crescător, a fost unul de durată.

Acum, tînăra noastră democrație, se află în pragul unor noi încercări. România tinde spre integrarea în structurile Uniunii Europene. Este un proces în plină desfășurare începînd cu cîțiva ani în urmă și avînd ca țintă anul 2007.

Pentru a putea fi admisă în Uniunea Europeană, România trebuie în mod imperios să treacă printr-un proces de transformare și adaptare completă la normele europene. Acest proces cuprinde și o reformă radicală în domeniul administrației publice locale.

La nivelul Consiliului județean procesul de adaptare este în derulare de cîțiva ani încoace.

Ca ghid orientativ s-a avut în vedere Strategia Guvernului privind reforma în administrația publică, strategie elaborată în anul 2001.

Trei elemente de referință s-au avut în vedere când s-a gândit adoptarea administrației județului la normele europene, elemente care au constituit punctul de plecare pe calea reformei.

În primul rând s-a făcut o analiză a momentului actual al stadiului în care ne aflăm, stadiu raportat la nevoile societății, la perspective, la sistemul legislativ și nu în ultimul rând la distanța pe care o avem de parcurs pentru a atinge ținta integrării.

În al doilea rând, au fost identificate neajunsurile, carențele și punctele nevralgice ale mecanismului de funcționare a administrației județului, în vederea diagnosticării corecte și obiective a problemelor asupra cărora trebuie să ne îndreptăm mijloacele de intervenție.

În al treilea rând, s-au avut în vedere cerințele și standardele pe care trebuie să le atingem, astfel încât să devenim compatibili cu administrațiile publice locale din țările membre ale Uniunii Europene.

Pentru ca strategia privind reforma să-și atingă scopul, trebuie avut în vedere respectarea unor principii care călăuzesc demult democrațiile occidentale:

- principiul autonomiei locale decizionale a organismelor administrativ locale alese în mod democratic;

- principiul respectului față de cetățean;

- principiul separării funcțiilor politice de funcțiile administrative;

- crearea și consolidarea unui corp al funcționarilor publici de carieră;

- principiul subsidiarității;

La nivelul Consiliului Județean Satu Mare, adaptarea structurilor funcționale și eficientizarea acestora a fost un proces care a stat permanent în atenție. Astfel prin Hotărârea nr.82/2003 a fost adoptată o nouă organigramă și un nou stat de funcții. Rezultatul a fost reducerea cu zece posturi de conducere a schemei de funcționare a aparatului administrativ, implicit o reducere a cheltuielilor de personal și nu în ultimul rând o simplificare a relațiilor și conexiunilor pe orizontală între diferitele servicii.

Întărirea capacității administrației publice de a elabora și implementa măsurile de reformă economică și socială, depinde în mare măsură de dezvoltarea unui corp al funcționarilor publici unitar, compatibil cu structuri similare din țările membre ale Uniunii Europene.

Crearea unui corp profesional de funcționari publici va fi posibilă prin:

- **realizarea unui mecanism general pentru recrutarea și pregătirea profesională a funcționarilor publici, elaborat pe bază de merit și competiție deschisă;**
- măsuri de punere în evidență a competențelor și responsabilizarea personalului;
- dezvoltarea acțiunilor de formare a personalului.

Este necesar un efort sporit pentru formarea personalului, atât pentru a crește competențele profesionale ale funcționarilor publici, cât și pentru a facilita mobilitatea funcției publice și a o adapta la necesitățile curente.

Recrutarea și selectarea personalului:

Aceste două procese au o mare pondere în activitățile managementului resurselor umane, deoarece de rezultatul lor depinde, în bună măsură, calitatea personalului unei instituții; cunoașterea și aplicarea lor corectă este esențială pentru buna funcționare a instituției respective.

Elementele folosite pentru recrutarea funcționarilor publici:

- existența unei forțe de muncă competente sau educabile;
- o rețea eficientă de informare;
- o imagine clară a priorităților instituției;
- mijloace și instrumente care să fie capabile să selecteze cei mai buni candidați.

Un bun proces de recrutare nu se poate face sub presiunea timpului, o buna planificare a resurselor umane fiind indispensabilă. Definierea activității presupuse de un post este un element important în cadrul procesului de recrutare. Dacă un post rămâne liber, este bine să se reevalueze fișa postului și să se execute o analiză a postului pentru a vedea dacă nu putem îmbunătăți ceva în acest domeniu. Cu cât descrierea unui post este mai atractivă cu atât șansele de a angaja un individ cu înaltă calificare sunt mai mari.

Următorul pas este de a face public concursul pentru ocuparea unui post vacant. Acest lucru presupune o campanie publicitară a cărei piesă de rezistență este descrierea postului, descrierea principalelor obligații și responsabilități, o

listă a cerințelor pe care candidatul trebuie să le îndeplinească pentru a ocupa postul, precum și alte informații relevante cum ar fi o descriere generală a instituției.

Metodele de selecție folosite: examen de „dosar” - folosind formularul de concurs sau curriculum vitae al candidatului, comisia de concurs acordă puncte conform unui set de criterii (experiență generală, experiență în domeniul de activitate presupus de postul scos la concurs, calificări profesionale, etc.); interviul; teste de performanță; testarea computerizată adaptativă.

Recrutarea și selectarea personalului sunt două procese strâns legate și deosebit de importante pentru orice instituție. În cazul administrației publice, mai ales în cazul în care aceasta trece printr-un proces de reformă, importanța lor este sporită.

Ținând cont de complexitatea procesului de reformă a administrației publice, un rol însemnat trebuie acordat procesului de depolitizare a funcției publice, asigurării stabilității funcționarilor publici și formării unui corp de profesioniști care să câștige încrederea populației în serviciul public și să devină un partener de dialog social competent. Pentru aceasta, este necesară:

- respectarea Legii privind Statutul funcționarilor publici și aplicarea consecventă a principiului angajării funcționarilor publici exclusiv pe criterii de competență profesională;
- promovarea în funcții publice numai pe criterii de performanță și de moralitate, în spiritul și pe baza legii;
- gestionarea coerentă și corectă a carierei funcționarilor publici, prin salarizare corespunzătoare, stimularea și asigurarea unor condiții normale de lucru în scopul respectării principiului stabilității și continuității în muncă;
- crearea unui sistem performant-național și regional de pregătire a funcționarilor publici.

Reforma pe termen lung se poate realiza prin respectarea unor seturi de principii:

- principiul separării funcțiilor politice de cele administrative, crearea unor legături eficiente între nivelul politic și cel administrativ;
- principiul creării unui serviciu public de carieră profesional și apolitic în care recrutarea să se facă prin mecanisme deschise și transparente; promovarea se face pe merit; răsplata este pe măsura efortului; existența unui cadru legal adecvat;
- principiul definirii clare a rolurilor, responsabilităților și relațiilor între instituții;
- principiul subsidiarității, descentralizarea comenzii prin deplasarea ponderii actului decizional la nivel local, mai aproape de interesul cetățeanului;
- principiul flexibilității reglementărilor legale.

Rolul formării profesionale în reforma administrației publice.

Valoarea unei administrații constă nu numai în mijloacele materiale sau financiare de care dispune, cât și în potențialul său uman. Având în vedere că, în mare măsură, aplicarea deciziilor politice, progresul economico-social în general depind de calitatea procesului administrativ este evidentă necesitatea acordării unei atenții deosebite atât formării și perfecționării funcționarilor publici permanenți, cât și instruirii corespunzătoare a funcționarilor publici aleși. Se poate întâmpla ca, din cauza schimbărilor continue, un funcționar care se integra corespunzător într-un sistem într-o perioadă anterioară să se afle în imposibilitatea de a-și realiza propriile sarcini, deoarece funcționarea noului sistem presupune alte obiective. Apare evidentă necesitatea formării funcționarilor publici și perfecționarea pregătirii acestora pentru adaptare la schimbare.

Formarea și perfecționarea pregătirii funcționarului public constituie un proces continuu prin care se urmărește dezvoltarea competențelor profesionale și manageriale necesare realizării obiectivelor individuale. O schimbare în modul de abordare a activităților de formare și perfecționare, în cadrul fiecărei administrații publice locale, ar avea ca efect un plus de performanță și ar crea premisele necesare pentru:

- elaborarea unei politici flexibile de personal;
- atragerea, menținerea și stimularea personalului competent;
- schimbarea viziunii de funcționar public;
- crearea unui sistem coerent care să răspundă așteptărilor salariaților legate de avansare în carieră și motivare;
- definirea clară a elementelor unui post ca parte integrantă a sistemului;
- amplificarea capacității de a transmite și a înregistra informațiile în sistem.

În perioada următoare o mare atenție va fi îndreptată către redefinirea procedurilor de lucru, a circuitelor deciziei și a comunicării între diferitele niveluri ierarhice și instituții. În acest sens se au în vedere următoarele măsuri:

Constituirea unui climat de colaborare în vederea motivării celor ce urmează să participe nu numai la adoptarea deciziei ci și la executarea acesteia.

O clară și exactă delimitare a atribuțiilor pe care le au diferite compartimente sau niveluri din structura Consiliului Județean.

Realizarea unor informări mai complete asupra problemelor asupra cărora urmează a se decide:

- adunarea datelor;
- filtrarea datelor;
- informațiile să existe în cantitatea necesară pentru adoptarea deciziei;
- informația să fie furnizată la timp;

-informația să ajungă la persoana capabilă să o aprecieze și să o utilizeze;

-enumerarea responsabilităților.

Să se verifice realitatea, caracterul și oportunitatea problemei respective (curentă, de rutină, de excepție).

Problema care trebuie rezolvată să fie bine definită pentru a se ajunge la o decizie logică.

O decizie logică trebuie luată pe baza unor motive bine analizate, bine cântărite, care să o justifice.

În luarea deciziei e necesar să ne convingem că faptele implicate au aceeași semnificație.

Decizia să se ia cât mai aproape de nivelul chemat s-o execute, pentru că din această perspectivă e mult mai concretă, mai realistă, mai operativă.

Să se utilizeze, ori de câte ori este posibil, metodele participative de lucru, să se consulte un număr cât mai mare de persoane capabile să dea un sfat util.

Ori de câte ori se ia o decizie să fie examinate toate implicațiile ei tehnice, economice, juridice, social umane.

Luarea deciziilor să se facă cu participarea tuturor celor interesați și nu numai de către conducătorii de la nivelurile de vârf.

Delegarea de competență de decizie, în limitele permise de norma juridică ce guvernează diferite activități, crește în ansamblu eficiența compartimentului de lucru și se realizează în același timp o motivare corespunzătoare.

Deciziile să se caracterizeze prin simplitate, claritate, formă precisă, succesiune logică, respectându-se condițiile de fond și formă.

Schimb de experiență în probleme de decizie.

Să se elaboreze o metodologie proprie privind pregătirea proiectelor de acte juridice (hotărâri, dispoziții).

Informarea, în prealabil a persoanelor asupra problemelor de interes public care urmează să fie dezbătute de către Consiliul Județean, prin afișarea, publicarea în mass-media, pe site-ul propriu al Consiliului Județean, prin crearea de centre de informații pentru cetățeni, etc.

Un pas important în reforma administrației publice locale din punct de vedere financiar îl reprezintă apariția Legii nr. 189/1998 privind finanțele publice locale, aceasta constituind legea organică a formării, administrării, utilizării și controlului resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local.

În primul rând trebuie subliniat faptul că prin însăși apariția legii, legiuitorul subliniază necesitatea și rolul finanțelor publice al autorităților administrațiilor publice locale, iar în al doilea rând aceasta este primul act normativ în care s-a stabilit o oarecare corelație între puterea contributivă a unei colectivități și resursele de care dispune bugetul local respectiv.

Expresia cea mai clară a autonomiei financiare a administrațiilor publice locale se realizează prin recunoașterea dreptului lor de a avea bugete proprii, în care se concentrează ponderea covârșitoare a resurselor publice locale.

În studierea și aprecierea gradului de autonomie a finanțelor publice locale, trebuie avut în vedere faptul că datorită trăsăturilor specifice ale sistemelor fiscale moderne, resursele publice din mai multe cauze se concentrează la nivel central.

Astfel, în economiile de piață dezvoltate, sistemul impunerilor este unul dintre cei mai importanți factori care influențează economia și de aceea *principalele elemente ale sistemului trebuie să fie unitare pe întreg teritoriul țării*, pentru că altfel pot să apară distorsiuni în raporturile economice.

În al doilea rând, *încasarea așa ziselor impozite mari* (pe venit și cea pe valoarea adăugată) *se poate realiza la nivel central mai eficient*, mai ales atunci când luăm în considerare faptul, că *posibilitățile de control ale organelor abilitate* în acest sens *s-ar reduce în mod considerabil*. Potrivit acestor factori, s-a introdus ca *regulă generală redistribuirea* de venituri în cadrul sistemului bugetar, de la nivel central către cele locale.

Din cele arătate anterior, rezultă că rolul încasărilor proprii, impunerea la nivel local sunt în mod obiectiv limitate. Ca urmare consider că *ideile asupra autofinanțării în totalitate* a administrațiilor publice locale din cadrul unităților administrativ-teritoriale *sunt nefondate* și din acest punct de vedere.

Resursele locale pot să aibă rol important în dezvoltarea administrațiilor publice locale, dar nici în perioade de timp mai îndelungate nu pot să asigure o autofinanțare completă. Într-un sistem stabil, pe perioade mai îndelungate este indispensabilă, ca administrațiile publice locale să dispune de venituri sigure și pe care le pot previziona, incluzând și subvențiile și transferurile de la Bugetul Administrației Centrale de Stat, precum și cedarea unor impozite așa zise “centrale” în favoarea bugetelor locale.

Alături de impozitul pe salarii, respectiv pe veniturile persoanelor fizice, la toate marile impozite s-a manifestat *tendența de transfer* în favoarea comunităților locale, care nu s-a putut rezolva până în momentul de față (cu unele excepții), pentru că pe lângă considerentele menționate, nici din punct de vedere tehnic nu se poate realiza transferul lor.

Finanțarea activităților desfășurate de administrațiile publice locale prin intermediul bugetelor locale, se poate realiza pe baza unui model centralizat și a unui model a administrației publice locale.

1. Modelul centralizat are în vedere faptul, că sarcinile publice incluzând și pe cele realizabile la nivel local, sunt asumate prin declararea în mod explicit de către stat și nu de către autoritățile publice locale. Raporturile diverselor funcții se stabilesc la nivel central, și tot la nivel central sunt create resursele aferente.

Toate resursele bugetare se crează la nivelul B.A.C.S., și prin redistribuirea parțială a acestora se transferă fonduri către bugetele locale. În

acest model orientat spre “alocații”, de la nivelul central se stabilește sarcinile administrațiilor publice locale, iar rolul reglementărilor privind resursele este aceea de echilibrare la nivelul deja cunoscut al cheltuielilor.

2. Modelul în favoarea administrațiilor publice locale se referă la faptul că în afara acelor sarcini pe care numai la nivel central se pot realiza cel mai rentabil, toate funcțiile și îndeplinirea tuturor sarcinilor statului sunt realizate, exercitate de către administrațiile publice locale.

Dreptul constituirii resurselor bugetare, respectiv al impunerii este împărțit între bugetele locale și bugetul de stat, pentru ca resursele necesare realizării sarcinilor să fie constituite la nivelul la care efectiv se realizează.

În acest model orientat spre “încasări”, statul încredințează administrația publică locală cu drepturi și atribuții foarte largi privind constituirea și alocarea resurselor, care include și transferul resurselor între sarcini. Paralel cu enumerarea atribuțiilor trebuie fixate și obligațiile aferente.

Nici unul dintre modelele prezentate nu sunt viabile și nu pot funcționa în modul prezentat în practică, deoarece chiar și statele orientate către centralizarea atribuțiilor și a sarcinilor au interes în împărțirea răspunderilor, respectiv și statele orientate către descentralizare, nu pot să renunțe la influențarea îndeplinirii unor sarcini considerate de bază.

Analizând *modul de repartizare a sarcinilor* între B.A.C.S. și bugetele locale *care determină funcțiile și finanțarea* aferentă, putem avea următoarele situații:

- îndeplinirea sarcinii de stat de nivel central prin finanțarea directă tot de la nivel central;
- îndeplinirea sarcinii de stat de nivel central din resurse financiare publice tot de la nivel central, dar a cărei obligație de exercitare revine administrației publice locale;
- sarcini proprii îndeplinite de administrația publică locală, sursele lor sunt reprezentate de venituri proprii.

Administrațiile publice locale datorită diferențelor naturale, culturale, istorice și de avere dispun de trăsături diferite, în ceea ce privește economia și posibilitățile de creștere a lor. Alături de aceasta, posibilitățile lor financiare depind de resursele obținabile din cadrul sistemului bugetar și principii care sunt utilizate.

Un prim principiu este cea care ia în considerare *ideea de “raționalitate”* în alocarea fondurilor bugetare constituite, aceasta fiind în favoarea acelor administrații publice locale care și în momentul de față sunt cu posibilități financiare cele mai bune, sau altul care potrivit *ideii “șanselor egale”* oferă condiții identice pentru toții, sau cel care este chiar *în favoarea administrațiilor publice locale* cu posibilități cele mai reduse din punct de vedere financiar, pentru că prin redistribuire se asigură realizarea integrării acestora din urmă.

Pe baza acestor considerente vom prezenta în linii mari caracteristicile unui sistem de finanțare prin intermediul sistemului bugetar, care ar putea (considerent) să rezolve și pe termene mai îndelungate în mod acceptabil relațiile dintre autoritățile publice centrale și cele locale.

Construirea unui nou sistem de finanțare a administrațiilor publice locale se poate realiza, numai după ce la nivelul administrației publice centrale sarcinile sunt clar definite precum și sursele de finanțare necesare acestora.

Principiile descentralizării trebuie să fie în prim plan, numai acele sarcini pot să rămână la nivel central, care la nivel local nu pot fi eficient rezolvate. Cu aceasta însă, vor rămâne *la nivel central* în continuare acele *sarcini de bază*, la care se poate evidenția și răspunderea administrației publice centrale, sau sunt considerate acele sarcini de bază, la care existența unor mari diferențe sunt nefericite (ex. învățământ primar, sănătate). La aceste sarcini de bază pe lângă cerințele profesionale, și în mod normativ prin latura financiară trebuie garantată la fiecare administrație publică locală resursa minim necesară.

Alături de aceasta trebuie reglementată și modul de alocarea fondurilor constituite, prin delimitarea clară a finanțărilor pentru care pot fi folosite.

Pentru finanțarea altor sarcini, trebuie construită un astfel de canal normativ de realocare, care se reglează la mărimea sarcinilor realizabile în localitatea respectivă, aceasta în fond fiind determinată de numărul populației din localitate.

La acest mod de finanțare, stricta reglementare în privința utilizărilor nu poate fi interpretată, dar trebuie garantată posibilitatea de control ulterior a alocațiilor efective.

O altă soluție probabilă pentru asigurarea stabilității, este că determinarea *sumelor cuvenite administrațiilor publice locale să fie legată de un impozit "central"*, care în funcție de numărul populației în mod normativ ar fi repartizat. Aceasta se poate combina prin luarea în considerare a *bazei impozabile* creată în colectivitatea respectivă. Această combinație reprezintă soluția optimă.

Pe lângă acestea pentru reducerea și eliminarea unor probleme pot funcționa sisteme de subvenționare, în care alocațiile sunt separate pentru fiecare în parte, dar mărimea acestora trebuie să fie limitată și în nici un caz nu poate să devină unicul mod de finanțare a investițiilor, a dezvoltărilor mai mari.

Trebuie utilizate sisteme de licitații pentru alocarea fondurilor, iar administrațiile publice locale trebuie determinate să fie interesate în descoperirea noilor resurse proprii, să fie stimulate în obținerea resurselor proprii, care crește limitele de manifestare a autonomiei administrației publice locale și totodată reduce presiunile asupra B.A.C.S.

Un pas important în reformarea sistemului de finanțare trebuie să fie *stabilirea clară a numărului de indicatori* pe baza căreia să fie distribuite fondurile, utilizând doar pe câteva dintre principalii indicatori ai populației (4-5 indicatori pentru a obține o distribuție teritorială similară).

Un alt element benefic pentru stimularea impunerii locale ar fi *calculul subvențiilor cu o formulă, care să ia în considerare atât necesitățile de alocare cât și capacitatea de impunere.*

Conținutul acesteia constă în determinarea separată pentru fiecare administrație publică locală un necesar de alocare teoretică dorită și capacitatea de impunere minimă exploatabilă pentru colectivitate respectivă. În acest sistem de finanțare subvențiile pentru bugetele locale respective ar fi diferența dintre necesitățile de alocare și capacitatea de impunere prezumată

Referitor la *partea de venituri se pot identifica patru canale* prin care administrațiile locale pot și trebuie să-și asigure resursele financiare necesare acoperirii cheltuielilor: *canalul fiscal, cel al transferurilor de la B.A.C.S., cel al veniturilor cu caracter nefiscal, precum și cel al împrumuturilor publice* lansate de acestea.

Nivelul și structura cheltuielilor administrațiilor publice locale prezintă importanță din mai multe puncte de vedere.

În primul rând, acestea trebuie să *reflece fidel competențele transferate* de stat către administrațiile publice locale.

În al doilea rând, pentru a evita un derapaj inflaționist al cheltuielilor administrațiilor publice locale. se impune *stabilirea unui sistem de reglare a nivelului* acestora, care să nu afecteze libertatea de decizie la nivel local, nici necesitatea asigurării echității în materie de cheltuieli și nici în ceea ce privește presiunea fiscală pe orizontală, adică între colectivitățile locale.

În al treilea rând, pentru *asigurarea echității pe verticală*, respectiv în cadrul relațiilor care apar între fiecare administrație publică locală și administrația publică centrală, în legătură cu nivelul resurselor redistribuite de la nivelul central către cel local.

În ceea ce privește nivelul și structura **prelevărilor fiscale**, problemele sunt deosebit de complexe întrucât necesită punerea în discuție a surselor de venit care trebuie să fie lovite prin impozitele locale, analiza puterii contributive a plătitorilor, asigurarea corelației dintre nivelul prelevărilor și serviciilor publice asigurate de către administrațiile publice locale, compararea presiunii fiscale locale cu presiunea fiscală exercitată de prelevările efectuate de administrația publică centrală.

Nivelul **resurselor redistribuite de către stat** și modul în care are loc transferul acestora trebuie să aibă în vedere ponderea cheltuielilor tuturor administrațiilor publice locale în P.I.B., a fiecărei administrații în parte P.I.B., a administrației publice centrale, exclusiv cheltuielile în titlu de “transferuri către administrațiile locale” în P.I.B. și a P.I.B. creat de fiecare administrație în parte în total P.I.B., pentru a asigura o redistribuire echitabilă pe baze economice a resurselor financiare de la nivel central către nivelurile locale.

Nivelul **resurselor cu caracter nefiscal** provenite din vărsămintele de la instituțiile publice și de la regiile autonome locale, precum și a celor provenite din valorificarea unor bunuri ale statului dețin o pondere redusă în totalul

resurselor, și astfel influențează minor politica financiară a administrațiilor publice locale.

Din cele expuse rezultă că *principalele canale* care influențează decisiv asigurarea resurselor financiare ale administrațiilor publice locale sunt *canalul fiscal și cel al transferurilor de la B.A.C.S.*, celelalte fiind resurse de completare și că pentru asigurarea acestora trebuie să se aibă în vedere cele expuse anterior, fără de care realizarea sarcinilor și o reală autonomie financiară a administrațiilor publice locale nu poate exista.

O ultimă cale de constituire a resurselor bugetare a administrațiilor publice locale, este **împrumuturile** contractate ori lansate de unitățile administrativ teritoriale, acestea sunt un venit extraordinar al bugetelor locale, la care se recurge atât pentru echilibrarea anuală a acestor bugete, cât și pentru lucrări de interes public, fie de natură economică, fie cu altă destinație.

Din cele prezentate se desprind câteva *cerințe de bază*:

- necesitatea existenței unui cadru legislativ care să prevadă competențele care revin fiecărui nivel de organizare și conducere;
- necesitatea respectării principiului impunerii;
- necesitatea existenței unei legislații privind modul de impunere și de efectuare a transferurilor;
- eliminarea transferurilor automate pe verticală;
- instituirea impozitelor și realizarea transferurilor pe criterii economice, acceptate și aprobate prin vot de administrațiile publice locale.

Respectarea acestor cerințe asigură în mare parte cadrul realizării mult discutatei autonomiei financiare la nivel local, în vederea satisfacerii nevoilor colectivităților locale și al cetățenilor la un nivel de calitate cât mai ridicat.